

ผนังกันช่องจุมูกคด.....ทำให้เลือดกำเดาไหลได้อย่างไร

รศ. นพ. ปารยะ อาศนะเสน
สาขาวิชาโรคจุมูกและโรคภูมิแพ้
ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผนังกันช่องจุมูกคดนั้น เป็นภาวะที่พบได้บ่อย อาจทำให้มีอาการทางจุมูก หรือไม่มีอาการทางจุมูกก็ได้ สาเหตุที่ทำให้ผนังกันช่องจุมูกคด ได้แก่ ความผิดปกติของการเจริญของผนังกันช่องจุมูกแต่กำเนิด (หรือพูดง่ายๆ คือเป็นมาตั้งแต่เกิด) หรือเกิดจากอุบัติเหตุได้รับแรงกระแทก (หรือพูดง่ายๆ คือเป็นมาภายหลัง ไม่ได้เป็นมาตั้งแต่เกิด)

แล้วผนังกันช่องจุมูก...เกี่ยวอะไรกับเลือดกำเดาไหล

เมื่อผนังกันช่องจุมูกคดมากระดับหนึ่ง จะทำให้โพรงจุมูกข้างที่คดนั้นแคบ และจะทำให้โพรงจุมูกอีกข้างหนึ่งนั้นกว้างกว่า เมื่อหายใจเข้าหรือออก ลมที่วิ่งผ่านโพรงจุมูกข้างที่แคบ จะวิ่งผ่านด้วยความเร็วและแรงกว่า จะทำให้โพรงจุมูกข้างที่แคบแห้งกว่าข้างที่กว้าง เนื่องจากมีการระเหยของน้ำที่ปกคลุมอยู่ที่ผิวเยื่อบุจุมูกมากกว่า ทำให้เส้นเลือดของเยื่อบุโพรงจุมูกข้างที่แคบอยู่ชิดกับผิวเยื่อบุจุมูกมากขึ้น (เมื่อเปรียบเทียบกับข้างที่กว้างกว่า) จึงทำให้เส้นเลือดของโพรงจุมูกข้างที่แคบ มีโอกาสที่จะแตกออกมาเป็นเลือดกำเดาไหลได้ง่าย เมื่อผู้ป่วยสั่งน้ำมูกแรงๆ หรือผลอเอานิ้วไปแคะจุมูก หรือผลอเอาจุมูกไปชนอะไรเพียงเล็กน้อย โดยเฉพาะบริเวณผนังกันช่องจุมูกส่วนหน้าของข้างที่แคบ ซึ่งมักเป็นบริเวณที่เส้นเลือดมักจะแตก เกิดเลือดกำเดาไหลได้ง่าย

นั้นทำไมดีล่ะ...ถ้าผนังกันช่องจุมูกคด เป็นสาเหตุที่ทำให้เลือดกำเดาไหล

1. ถ้าจะแก้ที่สาเหตุ อาจต้องผ่าตัดให้ผนังกันช่องจุมูกตรง ไม่คด หรือคดน้อยลง แต่ก็ไม่ได้จำเป็นเสมอไป
2. ถ้ากลัวการผ่าตัด หรือไม่อยากผ่าตัด ก็ต้องพยายามทำให้จุมูกข้างที่แคบนั้นไม่แห้ง ชุ่มชื้นอยู่ตลอด เพื่อให้มีชั้นความชื้นที่คอยปกป้องเส้นเลือดในเยื่อบุจุมูก ซึ่งอาจทำได้โดย
  - 2.1) ใช้น้ำเกลือสเปรย์พ่นจุมูก (ซึ่งมีขายในท้องตลาดหลายยี่ห้อ) ข้างที่แคบบ่อยๆ
  - 2.2) ใช้ขี้ผึ้งป้ายตา เช่น 1% chloramphenicol eye ointment มาป้ายผนังกันช่องจุมูก

ส่วนหน้าของข้างที่แคบบ่อยๆ (เพราะส่วนใหญ่เลือดกำเดาที่ไหลออกมาจะออกมาจากบริเวณนี้บ่อย) ซึ่ง
ซึ่งฝึ้งจะให้ความชุ่มชื้นที่เยื่อจมูกได้นานกว่าน้ำเกลือสเปรย์พ่นจมูก หรือถ้าไม่อยากป้ายบ่อยๆ อาจป้าย
หลังอาบน้ำตอนเช้าและตอนก่อนนอน (2 ครั้ง) ก็ได้

นอกจากนั้น ผู้ป่วยควรดื่มน้ำมากๆ หลีกเลี่ยงการที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เย็นและแห้ง เช่น หลีกเลี่ยง
การเปิดแอร์หรือพัดลมเป่าจ่อบริเวณจมูก หรือถ้าจำเป็นต้องอยู่ในห้องแอร์ตลอด โดยเฉพาะเวลานอน อาจ
หาภาชนะปากกว้างใส่น้ำ แล้วตั้งทิ้งไว้ในห้องนอน หรือใช้เครื่องปรับอากาศให้อุ่นและชื้น (humidifier) ร่วม
ด้วย

ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้ ก็น่าจะบรรเทาปัญหาเลือดกำเดาไหล ที่มีสาเหตุมาจากผนังชั้นช่องจมูกที่คด ลง
ได้บ้าง ไม่มากก็น้อยนะครับ